

Statsråd Ketil Solvik-Olsen
Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Vår fil: B13-CL016-SD
Vårt arkiv: 401
Saksbehandler: Cato Lie

Oslo, 13. januar 2014

FFOS KRAV TIL STATSBUJSETTET 2015

FFO oversendte sine hovedkrav til regjeringen 25. november 2013 om innsatser på prioriterte områder i politikken for funksjonshemmede i statsbudsjettet for 2015. Som varslet i møte i Kontaktutvalget mellom regjeringen og FFO 17. desember 2013, oversender vi nå detaljerte krav på sentrale politikkområder for funksjonshemmede.

FFOs krav til statsbudsjettet 2015 på Samferdselsdepartementets ansvarsområde er:

- FFO ber regjeringen om at det legges frem en statusrapport for universell utforming på alle transportområder.
- FFO ber om at områdene som i dag faller utenfor Nasjonal Transportplan inkluderes i planarbeidet, slik at vi får en helhetlig transportplan.
- FFO ber regjeringen øremerke en bevilgning på 100 mill. kroner årlig til arbeidet med universell utforming av kollektivknutepunkt og holdeplasser, slik at hele reisekjeder blir universelt utformet.
- FFO ber regjeringen øremerke en bevilgning på 1 mrd. kroner til universell utforming av togstasjoner.
- FFO ber regjeringen om å bevilge midler til innkjøp av av- og påstigningsløsninger som sikrer bedre tilgjengelighet på buss, tog og fly, og til utvikling av universelt utformede løsninger for av- og påstigning.
- FFO ber regjeringen om å etablere en nasjonal ordning for tilrettelagt transport for brukere med store behov fra 1. januar 2015 og bevilge 200 mill. kroner til dette formålet.

Behovet for en statusrapport

FFO stiller seg uforstående til at universell utforming ikke er tydelig eller høyt prioritert i budsjettet for 2014, når satsingen på transport for øvrig er formidabel og universell utforming er ett av fire hovedmål i NTP 2014-2023. Vi forventer at det blir satt et betydelig skarpere fokus på dette i budsjettet for 2015, og at universell utforming ikke lenger betraktes som et haleheng for annen innsats på transportområdet.

Fordi transportområdet er så fragmentert, savner FFO en årlig samlet rapport som beskriver status på de ulike transportområdene vedrørende arbeidet med universell utforming. En slik statusrapport er en forutsetning for å kunne lage en realistisk fremdriftsplan for å sikre at transportområdet er universelt utformet innen 2025.

FFO oppfordrer derfor regjeringen til å utarbeide en samlet årlig rapportering på alle transportområder; fra Jernbaneverket, Statens vegvesen, Avinor og Sjøfartsdirektoratet. Det vil være viktig at rapporten også beskriver eventuelle avvik fra planene.

FFO møter ofte argumentet om at arbeidet med universell utforming er integrert i det generelle forbedringsarbeidet på alle transportområder og derfor vanskelig å beskrive særskilt. Vi mener likevel at en egen statusrapportering vil øke bevisstheten om viktigheten av universell utforming og synliggjøre arbeidet. Et krav om å rapportere på de særskilte innsatsene knyttet til universell utforming tror vi vil ha en positiv effekt på fremdriften i arbeidet, som igjen kan bidra til at målene nås innen 2025.

FFO ber dessuten regjeringen om å inkludere områdene som i dag faller utenom Nasjonal Transportplan i planarbeidet, slik at vi får en helhetlig transportplan.

Knutepunkt og holdeplasser

Utviklingen på vegområdet går sakte i forhold til handlingsplanens mål og regjeringens klare visjon om et universelt utformet Norge. I utgangspunktet er målsettingen om et universelt utformet Norge innen 2025 ambisiøs og forutsetter at det bevilges tilstrekkelige midler hvert år fremover.

Av de 6500 bussholdeplassene og kollektivknutepunktene på riksveinettet, legges det opp til i NTP 2014-2023 at 900 holdeplasser og 100 kollektivknutepunkt skal oppgraderes til universell utforming. Statens vegvesen satser på å oppgradere 16 holdeplasser og 4 knutepunkt i 2014. FFO mener dette er altfor svakt. Vi konstaterer også at bevilgninger til universelle utformingstiltak på fylkesveinettet er mer enn halvert i 2014. Det er svært beklagelig og medfører at arbeidet vil ta enda lengre tid.

FFO ber derfor regjeringen om å bevilge 100 mill. kroner årlig på området universell utforming av knutepunkt og holdeplasser på riksvegnettet, og tilsvarende på fylkesveinettet, slik at hele reisekjeder blir universelt utformet.

Togstasjoner

Jernbaneverkets strategi er å gjennomføre etappevisse forbedringer av tilgjengeligheten. Dette er en strategi FFO støtter. En stasjon regnes som tilgjengelig når adkomst til plattform er hinderfri, og man kan benytte heis eller rullestolrampe fra plattform og inn i toget.

FFO mener det må være en forutsetning at prinsippet om universell utforming er integrert i alle prosjekter som skal gjennomføres. Det gjelder utbygging av intercitystrekningene, bygging av nye stasjoner og gjennomføringen av vesentlige endringer på eksisterende stasjoner.

Departementet opplyser om at stasjoner som har 50 % av passasjertrafikken er regnet som tilgjengelige. Dette gjelder imidlertid kun 30 % av alle stasjoner.

Det ble påbegynt et viktig arbeid i 2012 med utbedring av mindre hindringer. Dette arbeidet, hvor 35 stasjoner er utbedret ved utgangen av 2013, skal intensiveres. Det planlegges utbedring av 30 stasjoner i 2014 og ferdigstilling av utbedring av mindre hindringer i løpet av 2017. Denne innsatsen er ikke kostnadskrevende, og FFO mener at oppgaven kan løses i et raskere tempo.

For å gjøre et målrettet og godt arbeid oppfordrer FFO regjeringen til å utarbeide en helhetlig oversikt over tilgjengeligheten på alle togstasjoner i Norge, slik at det tydeliggjøres hva som

må til for at den enkelte stasjon skal få tilfredsstillende tilgjengelighetsstandard på kort sikt og universell utforming innen 2025.

FFO ber videre regjeringen øremerke en bevilgning på 1 mrd. kroner til arbeidet med universell utforming av togstasjoner årlig.

Universelt utformede av- og påstigningsløsninger

En av de største utfordringene for å få et universelt utformet transportsystem er av- og påstigningsløsningene på de ulike transportområder. Mange av løsningene som brukes i dag er langt fra gode nok. Det er ofte nyttig å se hvilke løsninger som er valgt i andre land, selv om ikke alle disse kan brukes i Norge. Vi trenger ofte mer robuste løsninger som tåler vårt tøffe klima.

Dette gjelder eksempelvis elektriske ramper for av- og påstigning på buss, som tidligere er forsøkt i Norge uten hell. Vi har imidlertid tro på at de løsningene som finnes i dag, også kan benyttes i Norge.

Gitt en situasjon der alle stasjoner har riktig og lik plattformhøyde, vil behovet for ramper på togstasjoner være overflødig. På stasjoner i Norge i dag brukes tunge rampeløsninger, som er utfordrende og tidkrevende å betjene. FFO tar til orde for å ta i bruk enklere og rimeligere løsninger. For å lette situasjonen frem mot 2025 hadde det vært en god løsning om alle aktuelle togsett var utstyrt med lette sammenleggbare transportable ramper. Dette vil også gjøre det mulig å evakuere rullestolbrukere når nødsituasjoner oppstår.

For å unngå at passasjerer bæres inn og ut av fly, må vi ha på plass tilgjengelige av- og påstigningsløsninger raskt. Det krever investeringer, for løsninger finnes. I tillegg må det utvikles og prøves ut universelt utformede av- og påstigningsløsninger, som passer til alle flytyper og som kan justeres til nødvendig høyde.

FFO ber derfor regjeringen om å investere i tilgjengelige av- og påstigningsløsninger, og prioritere arbeidet med utvikling av universelt utformede av- og påstigningsløsninger på buss, tog og fly.

Etablering av en nasjonal TT-ordning

En forsøksordning for brukere med særskilt behov for tilrettelagt transporttjeneste ble etablert fra april 2012.

FFO har vært opptatt av å få til en god forsøksordning. Det har vist seg at ordningen har vært for lite kjent og at den bare er blitt benyttet i noen få kommuner i prosjektfylkene. Forsøksordningen har også inkludert kommuner hvor tilbudet i utgangspunktet er godt. FFO mener at dette ikke var utgangspunktet for forsøket, som var primært tenkt prøvd ut i kommuner uten transportordning eller med et for dårlig transporttilbud for denne gruppen.

Det var også tanken at alle kommunene i de prosjektfylkene som skulle delta i forsøket, ble inkludert i forsøket. Hensikten var å få et helhetlig bilde av hvordan ordningen fungerte i de ulike fylker og å prøve ut hvordan et transporttilbud kan fungere på tvers av kommunegrenser. Det var også en forutsetning at det skulle være brukermedvirkning i arbeidet der forsøksordningen skulle gjennomføres. Ivaretagelsen av brukermedvirkningen har imidlertid vært varierende.

Forsøksordningen er forlenget ut 2014. Vi forventer at evalueringsarbeidet gjennomføres som planlagt med oppstart før sommeren 2014. Parallelt med dette ber vi om at det utarbeides retningslinjer for en nasjonal ordning med tilstrekkelig finansiering.

FFO ber derfor regjeringen etablere en landsdekkende ordning for brukere som er avhengig av tilrettelagt transport fra 1. januar 2015 og at det bevilges 200 mill. kroner til dette formålet

Anmodning om møte

FFO ber samtidig om et snarlig møte med politisk ledelse i departementet for å gjennomgå våre krav til statsbudsjettet.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESGRUPPE

Knut Magne Ellingsen
Leder

Liv Arum
Generalsekretær

Kopi: Kontaktutvalget med Regjeringen
v/Barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne